

Nro. 53.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben, Pénteken Décembernek 31-ik napján
1802-ik esztendőben.*

B é t s

A Fels. Magy. Kir. helytartó Tanáts egyik
érdemes Titoknokját Titt. *John Altal* Urat, azon
Fels. Hivatalnál Consiliariusságra, a' Fels. Kir. ud-
vari Cancellariánál Concipistaságot viselt *Galan-
thai Gr. Eszterházy Ferentz* Ö Nagyságát, ugyan-
azon Fels. Magy. helytartó Tanátshez Titok-
nokságra kegyelmessen emelni méltóztatott Fels.
Urunk.

Az Olasz Országból ide jött özvegy Pármai
hercegné, *Mária Amália* Auszriai Fő herczeg asz-
szony, kevés ideig tartott itt való mulatása után
Prágába ment, a' hol tudniillik, bétses életének
még hátra lévő esztendeit isendelleghben el tölte.

ni kívánnya. Az ott lévő királyi várban mind azok a' készülétek, mellyek illy nagy vendég elfogadására meg kívántatnak, előre meg voltak tételve.

Méltos. Poka-Teleki *Konde Miklós* N. Várad-i Püspök, Cs. K. belső Status Tanácsos Ö Excellenciája, a' mint haliyak, e' mai napon végződő December hónapnak 17-ik napján, ugyan N. Váradon meg halálozott.

Német Ország.

A' Svéciai Királyi Felségnek Regensburgi Diétán lévő minifterje *Knut-Bild* úr, következő értelmű jegyzést adott bé e' folyó December 9-ik napján az ott lévő kipótolás dolgában foglalatostkodó Német Deputatióknak:

„Különös meg elégedéssel hallotta azt Ö Svéciai Kir. Felsege, hogy sok vele egyenlő Statu-sok igen nemes érzékenységgel viseltetvén azon Birodalombéli egyházi Fejedelmek eránt, a' kik az utolsó békefégnél fogva minden birtokaiktól megfosztatódtak, azon igyekeztenek, hogy róllok rang-jokhoz illendöképen viselheszenek gondot. Ezen egyházi Fejedelmek közt, leg nagyobb figyelme-tességet érdemel azoknak a' sorsa, a' kiknek tar-ományaik a' háború első kezdetétől fogva szün-elen nagy nyomorúságban voltak, azok szen-ídték a' leg első kárt, 's következésképen, mi-keelőtte leg kissebb emlékezet tétetődött volna kárkipótolásról, már az előtt is régén inségben álltak. — Ezek között valók a' Treviri Vál. Fe-jedelem, és a' Lüttichi 's Bázeli herczeg Püspö-ök, Káptalanjaikkal, 's világi tselédjeikkel egye-temben. Ö Kir. Felsege igen nagyon sajnálja ezeknek a' fejedelmeknek, és az egész Birodalom-béli Papságnak szomorú 's rendkívül való sorsát és a' Deputatióknak ezek eránt való gondoskodás

„Az Ő Királyi Felsége erántok való jó szivüségének tökéletesen meg felel.“

„Azon közben szükség lézen ezen egyházi Fejedelmeknek rangjokhoz illendő módon való tartásokra ölyy fundust keresni, a' melly bizonyos és állandó lehessen. De a' Római hólnapokból leendő adódzás e' végre alkalmatosnak lenni telylyességgel nem láttatik, nemisak azért, mivel az a' Statusoknak szabad akaratjoktól függ, hanem azért is, mivel nem szolgálta a' táplalandó személyeknek elegendő bátorságot. — A' Deputatiónak 25. ik és 26. ik ülésében, ölyy szorollan és értelmesen meg hánytak vetettek ezen tárgyat a' Saxoniai és Cseh Országi deputásusok, hogy Ő Kir. Felsége az ő principiumaikra és feltételeikre telylyes örömmel és készséggel reá áll. Maga királyi székre lett ülésétől fogva, és a' most végződött terhes háború alatt, ölyy szorollan ki szolgálta Ő Kir. Felsége maga Német Országi jobbagyi által az azokra vettett adot, és Római hólnapokat, hogy ritka Birodalombeli Status mutathatna hasonló példát. A' háborúnak ezen terhes terhekkel súlyosabbak és nehezebbek a' Svéciai Pomerániának, hogy sem mint Ő Kir. Felsége, jobbagyi eránt való atyai szorgalmatoskodásától lelkesítve lévén, abban meg egyezhetne, hogy a' békeség helyre állatása után is, hasonló súlyos terhek vettessen reájok. — Következésképen, Ő Kir. Felségének, mint innenső Pomerániai herczegnek kötelességében áll minden Római hólnapokból, avagy más mód szerént meg határozandó tegeedelem ellen, jelenvaló jegyzé e által formaliter protestálni. Költ Regensburgban, Dec. 9. ikén, 1802. ben.

Regensburgból, Dec. 15. ik napján. A' Német Deputatiónak tegnapi 34. ik ülésében következendő végzés hozatott: „A' közbenjáróságot magokra valalt Hatalmasságok meg hatalmazott

ministerjeiknek adassék tudtokra, hogy tellyes meg elégedéssel vette azt a' Deputatio, hogy ők az utolsó Conclusumot jóvá hagyták, és mindenkor háladatossággal fog azon ő munkásságokról emlékezni, a' mellyel ők, és az ő udvarjaik a' ki pótolás nehéz dolgát folytatták, és előmenetelíteni kívánták. Abban sem ellékeznek, hogy a' kipótolás planumának Frantzia nyelven kiadott 47 tzikhelyei, az eredeti Német nyelven kiadottak melléne ragasztódjanak; végtére örömmel fogja a' még általok adandó hátra lévő pontokat is venni, és a' mennyiben lehet, mindenben igyekezik kívánásokat tellyesíteni.

Frankfurtból, Déc. 12-ik napján. A' Mogunztiai, vagy már most, Aschaffenburgi Vál. Fejedelemségi Commissáriusok, és a' mi városi Előjáróink, meg egyeztek már abban egymásközt, hogy itten is Katolika Parókiák állítatódjanak fel. Az ide való saecularizáltatott négy klastromokban lévő szerzetes Papok egy épületbe fognak lakni ennekutánna, és egyen egyen 200 forint fizetések leszen esztendőnként. — A' saecularizáltatott Káptalanok és klastromok tselédjeiknek is fizetések fog jární.

Frankfurtból, Decemb. 17-ikén. A' Nassau-Orániai örökös herczegnek, ezen folyó hólnap 6-ikán Fuldába lett bé menetelének alkalmatosságával, eránta különös jó indulatot mutattak az oda való lakosok, 's egész örömmel fogadták őtet. — Prépost *Bibra* és mások minden lehető intézeteket meg tettek az ő méltóságához illendő módon leendő vételére, és a' költségnek sem kedveztek. — Mihelyt a' várba érkezett a' nevezett herczeg leg első goudja is a' vólt, hogy a' herczeg Püspököt meg látogassa, a' ki még most is ott lakik. Ez is vissza látogatta őtet. — Mind a' ketten együtt ebédeltek, 's a' mellett nyájassan beszélgettek egymással. — A' Fuldai Püspökség

béli lakosokat bizonyosokká tette a' nevezett örökös herczeg arról, hogy sem vallasoknak szabad gyakorlásában, sem eddig birt jussaikkal való élésekben őket soha sem fogja meg háborítani.

Frantzia Respublika.

Az egynehány esztendőig Londonban volt Frantzia követ polgár *Otto* most Párisban van, és minekelötte jövendőbéli örálló helyére, Amérikába el utazna, egynehány hónapott ott, tudniillik Párisban kíván el tölteni. — Nagyon meg van az első Conzul az ő követtségével elégedve, a' ki, a' Frantzia revolúciónak leg nagyobb tüze közt is olly böltsen tudta magát viselni, hogy az ellenség is szerette és betsülte őtet mindenkor — A' külfő dolgokra ügyelő Anglus ministe: *Lord Hawkesbury*, Londonból lett el menetelekor különösen meg akarta őtet tisztelni, de ő semmi tzeremoniát el nem fogadván, tsendessen hagyta el azon vároft. — A' midön a' Londoni Kir. udvarhoz küldetett Frantzia új követ *General Andreossy* leg először audientzián volt volna az Anglus Királynál, ez a' többi közt így szólott vékie: *Talán Kigyelmed is Korsikai származásu? Nem felele Gen. Andreossy, én született Frantzia vagyok, és a' régi Medicea familiától vettem eredetemet.*

Az Angliai Parlamentumoknak gyűlléseikben mondott sértegető, 's háborúra ingerlő beszédjei *Grenville* és *Windham* Exs ministereknek, a' Párisi Publicumnak is szerzett egy kevés szorgalmatosságot; de a' mellyet az a' meg különböztetés, mellyel a' Párisba küldetett Anglus követet *Lord Whithwort* az első Conzúl a' leg első audientzián is fogadta, egészlen le tsendesített.

Párisból, December 14-ik napján. Napnyugoti Indiának Tabagó szigetjét is általadták már

a' miénknek az Anglusok igen jó állapotban, mellynek 8 ezteendőnél tovább voltak a' birtokában. Igen szép, és a' természetnek sok adományival bővölködő sziget ez; mellyből, kaffén és dohányon kívül, 20000 hordó nádméz, hordaját 1600 fontra számlálva, veszen bé nemzetünk. — A' Pétersburgi Császári, és Berlini Királyi udvarokhoz küldött kurirjai által igiretet tett az első Conzul azoknak, hogy a' Fels. Auszriai Házal való további alkudozása semmi karára nem fogna a' Baváriai Vál. Fejedelemnek szolgálai. — Londonon keresztül az a' kedvetlen hir ment Párisba, hogy a' St. Domingói pártos fekete lakosok ismét meg támadtak, 's körül kerítették volna az ott lévő Frantzia hadi seregeket; hogy ezek közül 500-an által mentek volna hozzájuk, hogy sok Frantzia katonafágot, sőt a' commandirozó vezérnek, General Leclerknek a' feleségét, az első Conzul testvér húgát is el fogták volna. Ezeket, 's a' több ezekhez hasonló kedvetlen híreket költeményeknek tartya a' Párisi Publicum. —

Tulomból Decemő. 7-ik napján. A Provincia történeteinek írott könyvében sohol semmi nyoma nincs olyan nagy özönöknek, mint a' millyeneket mi 14 napoktól fogva szenvedünk. Öt hólnapig tartott nagy szárazság után, egyszeribe el borították környékeinket a' vizek; a' patakokból sebes folyó vizek, a' tókból tengerek valak. A' Durance nevű folyó viz, mellynek 125 öl szokott a' szélellégre közönségesen lenni, most 2500 öltre terjedett ki, és olyan rettenő habokat hányt, mellyeknek három óra messzeségre lehetett a' zugásokat hallani. Igen nagy munkával szabadithatta meg a' nép magát és barmait a' veszedelemtől; ellenben a' szántó vető földek úgy el romlottak, hogy sok ezteendőig sem lesznek a' gyümölcs termésre alkalmasok. — A' hol ennekelőtte sűrű erdők, és olaj termő fák állottak, most saros

tavaknál, 's fővenynél egyebet látni nem lehet. — Ezt a' rendkívül való nagy özönt a' szárazság után következett hófzás és szüntelen való esők sülték.

Párisból Dec. 16-ikán. Frantzia ország déli tartományaiából, nevezetesen a' Nizzai környékekről igen igen szomorú tudósításokat vettünk az ott vólt özön vizekről. Ezen városhoz három óra messzeségre, egy *Eza* nevű helység mellett, egy olly szőlő = olaj = narants = és tzitromfával telyes föld süllyet el, mellynek egy óráig tartott a' kerülete.

Nizzából Decemb. 7-ik napján. Az a' hegyék közt eredt folyó viz, melly városunkon keresztül foly, e' napokban 100000 livernél több kárt okozott minékünk. A' hófzás éjjeli nappali eső vizektől fel duzzadván partjain felől ki öntött, a' házakat és pintzéket vízzel bé töltötte, az azokban talált bort és olajat elrontotta, sőt sok helyen a' barmokat is megfojtotta. Itt is sok károkat, de Francia Ország délre néző partjain sokkal többet okoztak az árvizek. —

Párisból Dec. 16-ikán. A' második Fr. Conzul polgár *Cambaceres*, igen fényes vendégséget adott az el múlt szombaton az Anglisi első rangú követ *Lord Withworth* számára, mellyen sok diplomaticus személyek, és első rangú hadi tiszték vóltanak jelen. A' nevezett Anglus követ sok fő rendű Anglus férfiakat és dámákat mutatott bé a' Francia második Conzulkak, nevezetesen *Cholmondeley*, *Coningham*, *Borrington*, *Coleraine*, 's *Montaigne Fridrik Lordokat*; *Roche*, *Matthow*, *Will*, és több fő rangú Anglus tisztet; az idegen dámák közzül, maga kedves feleségét, *Dorset 's Gordon herczegnét*, *Georgina* kis asszonyt, a' Nápolyi Kr. követ *Marquis de Gallo* kedves feleséget, *Justiniani* herczeg asszonyt, és több Anglia Orszagi damákat.

Miinnémü okok birták légyen a' Fényes Portát arra, hogy a' Móldvai Görög Papsághoz, 's nemességhez küldött Firmanjában azoknak hiveséget meg diúsirje, 's a' köz népnek adaját meg határozza, azon jegyzésből lehet ki távúloi, mellyet a' Franczia közönféges újság levelek közönségesé tettenek. Ezt a' jegyzést a' múlt Augústus 13 ik napján adta által az Orosz Conzul a' Móldvai Hospodárnak, mellynek rövid foglalattya a' következő pontokból áll: „Az Orosz Császár ö Felsege Conzulja, a' kire tudniillik Olah Országának, Havasalföldnek és Bessarábiának dolgai bizattatva vagynak, parantsolatot vett az eránt ö Csász. Felsőgétől, hogy ezen tartományok Fejedelmeinek adja tudtokra, melly nehezen szenvedje azt ö Császári Felsege, hogy azon tartománybéli lakosok a' szüatelen való és sullyos adódzás által felettébb terheltessenek, és hogy azokat, mint maga hui forsoit maga kegyelmes védelmezése alá venni kívánnya. Ezt pedig nem ok nélkül miveli ö Csász. Felsege, mivel a' Fényes Portával kötött békesfégenek alkalmatosságával szorosan meg volt az határozva, mit és mennyit fizessenek a' nevezett tartományoknak lakosi; még is mind az által sokkal nagyobb tereh, 's nagyobb adó vettetett reájok, mint sem a' természeti igasság, és a' Fényes Portával kötött békeség azt meg engedhetnék, s. a. t.

Azon rendkívül való tengeri háború, melly Novemb 24 és 25-ik napjain a' Frantzia Országgi napnyugoti tengeri partok körül kegyetlenkedett, ki moudhatatlan sok szerentsétlenséget okozott. — *Grandville* mellett 10 hajókat tsaptak a' habok a' tengeri partokhoz. — St. Malóban egy olly hajó süllyedt el, mellyen 40 ember volt és vesztette el életét. — Számos halász hajók lettek a' fel toronyozott haboknak prédájiva. — A' több azon napokon történt szerentsétlenségről még ezutáu várják a' bizonyosabb tudósításokat. Rég-

től fogva nem történt egy éltendőben annyi szerentsétlenség a' tengeren, mint ebben és az elmúltban.

Nagy Britannia.

Londonból, Decemb. 10 - ik napján. A' mi regularis hadi seregeink 110 ezer főből állanak, kik közül 72000 Európában, 38000 napnyugoti Indiában tesznek szolgálatot. Ennek az armádiának fenn tartása 5 millió 270000 font sterlingre (csak nem 60 millió forintra) megyen éltendőnként. — A' napkeleti Indiában lévő hadi népet az oda való kereskedő társaság tartja, melly mint egy 23000 regularis, és fegyverben jól gyakorlott Európai katonákból áll; de még ezeken kívül 80000 oda való születésű fegyveres embert tart azon társaság hadi szóldban, a' kik Európai módon vannak öltöztetve és fel fegyverkeztetve. — Következésképen két annyival erősebb most Angliának hadi ereje, mint békeféliges időkben lenni szokott.

Napnyugoti Indiában a' Tabagói, Martiniquei és St. Luciai szigetekből, mellyeket az Amiens-i békeféliges kötés szerént vissza kellett Francia Országának adni, sok kaffé és nádméz plantások ki költöztek, és a' Spanyoloktól Anglusoknak adott *Trinidad* nevezetű szigetben telepedtek le, nemcsak magok és familiájok, hanem még azok a' pénzen vásárlott szolgálk is, a' kikkel azokat miveltetni szokták. — A' Themse folyó viznek ki folyása mellett, az ugy nevezett *Dogs* szigetben egy olly erdő találtatott a' föld alatt, a' mellyben lévő fák nem változhattak még kövekre egészen által, emheri tsontokat is sokat találtak ottan. Kétség kívül nagy természetiváltozások történtek néhány száz éltendővel ennekölte azon szigetben.

Londonból, Dec. 10-ik napján. Az alsó Parlamentumnak tegnap előtti gyűlésében azt adta fel a' hadi dolgokra ügyelő titoknak, hogy 110 ezer emberből álló létszen Angliának hadi árma- diája a' jövő esztendőben. Ő maga is sokallotta ennek számát a' békeféliges időben, de végtére evvel fejezte be szavait, hogy Európa jelenvaló környüllállásai, 's Angliának szomizédjai eránt való állapotja kivannnyák az illy számos hadinép- pet. Azután azokat a' sokféle corpusokat is ir- ta le, a' mellyeket a' Frantzia Respublika most ké- lzen tart, a' mellyeket 929 ezer főből állóknak lenni mondott. — Beszédjének végződése után hosszas egymással való vetélkedések következtek. A' többi közt *Sheridan* így szólott: Én ugyan, *Agymondó*, szivemből kívánom a' békeféliget, hogy ha ez lehetséges, de azt is kívánom, hogy mihelyt leg kissebb férelem fog bennünket érdekelni, aron- dal bátran ellent álljunk a' minket meg sértők- nek, bár akármely következései lennének is a' mi fegyverhez való nyúlásunknak. — Arra való nézve magam is arra vokfokok, hogy a' békeféliges időben is számos hadi erőt kell készen tar- tani. — Tsak egy tekintettel nézünk is Európa földi kártyájára, Frantzia Országánál egyebet azon nem láthatunk. Miért atallanánk tehát azt ki mondani, hogy minékünk helyes okunk lehet a' magunkra való szoros vigyázatra. — Néhányan úgy vélekednek, hogy egyedül *Pitt* mentheti meg hazánkat a' veszedelemtől; én pedig azt mondom, hogyha egyetlen egy embertől függ egy egész nem- zetnek az ő boldogsága, nem érdemes az a' ve- szedelemtől való meg mentésre. — Egy ember soha se mentheti meg a' mi hazánkat, a' Parla- mentum és a' nép kötelesek ezt mivelni.

Londonból December 10-ik napján. Tegnap újobban sok egymással való vetélkedések estek az alsó Parlamentum gyűlésében. Erre a' hadi dol- gokra ügyelő minifter szolgáltatott alkalmatossá-

got, a' ki tudniillik újobban pénzbeli segedelmet kívánt a' hadi seregeknek tartására. — Leg előben is *Grenville Tamás* állott ki a' tsata piatzra, 's így szóllott: „Britanniának jelenvaló veszedelmes, és valósággal kétséges kimenetelű környülállásai közzül leendő ki szabadítása végett, ismét *Pitt* kezére kell a' kórmányt bizoni. Egyedül ő az a' derék férfiú, a' ki a' Bonaparte hátránélkül való fel fuvalkodásának hatart szabhat, a' ki nemcsak Frantzia Országon, hanem Európának leg nagyobb részén is véghetetlen hatalommal uralkodik. Egyfzersmind igen otsmány szinnel feftette le Európa néhány tartományait, a' mellyek t. i. szolgai engedelmefféggel látta nak magokat a' Fr. első Conzúl labai zámolya alá vetni. — Ennek a' tüzes Brittusnak marczongó szavait, nemcsak a' Status Titoknok Lord *Hawkesbury*, hanem *Fox* is gyökeres szókkal kívánták meg tzáfolni. Ezeknek beszedeiket is közöljük, ha élünk, a' jövő posta napon Erd. Olvasóinkal.

Helvétziái Respublika.

A' Párisban lévő Helvétus deputátusok, e' folyó hólnap 12-ik napján, St. Cloudba audientiára botsattatván az első Conzúl ele be, másfél óráról tovább állottak előtte. Hosszasan és igen fontossan beszéllett velek az első Conzúl. Mennél szorosabban meg vizsgáltam, úgymond ő a' többi közt, a' Kigyelmetek hazáját, annál erősebben meg vagyok én arról gyözödve, hogy annak egyenlő alkotmánya nem lehet. — Hogyha a' képviselői alkotmány fogna ott fel állitódni, annyit kellene a' democraticus Cantonoknak fizetni, hogy lehetetlen volna azt ki állani. Sem lántzokat viselni, sem adót fizetni nem szükség a' *Tell Wilhelm* unokáinak (E' vólt annak a' neve, a' kinek vezérlése alatt 1308-dik esztendőben a'

Schwitzi, Uri és Unterwaldeni Kantonok a' Habsburgi háztól el pártoltak, és a' Helvéczia Respublikának leg első fundamentom kövét le tették.) Más részről a' Kigyelmetek új democratiája sem illendő Bernához s. a. t. Tehát külömbségnek kell a' Kigyelmetek különös alkotmányában lenni, és bizonyos kifogások mellett közelebb lehet a' régi alkotmányhoz menni. A' Kantonok előbbeni jussaiknak nem egyenlősége, a' felsőséggel bíró és jobbágy tartományoknak egymás eránt való kötelességek, végre a' Patriciusi familiák praerogativáinak el kell enyészni egészen. Hogyha ezekre a' fundamentom kövekre építődik a' Kantonbéli alkotmány, könnyű lesz azután, vagy Tagsatzungokban (nemzeti gyűlésekben) vagy másképen olly közép pontot találni a' külömböző részekre nézve, a' melly az ő jussaik allandóságának zaloga legyen."

„A' centralis kormányszéknek fel állítására elégtelen a' Kigyelmetek hazája. Ne vágyakozzon Kigyelmetek a' nagy Hatalmasságok közt való rangra; a' míg még apró részekre vóltak ezek osztatva, könnyű vólt azt Kigyelmeteknek mivelní. — Armádiára nincs Kigyelmeteknek szükség, hanem csak tartománybéli katonaságra. Arra, hogy Kigyelmetek nagyra meheffenek, egyetlen egy út lehetne, tudniillik a' Frantzia Országgal való egyesülés, mellynek két osztályát formálhatnák; de maga a' természet is el választotta Kigyelmeteket Frantzia Országtól, 's magoknak mutatott határokat. Két olly nemzet közt, mellyek az egymás eránt való egy aranyúságot meg tartják, bátran lehetnek Kigyelmetek. — Maradjanak meg egyik részre való sem hajlások, magok erköltseik, törvényeik, és tseadességek mellett, így mindenkor boldog lesz a' sorsok. — A' nagy Statusokat a' szövetekezés meg erősíteti, ellenben meg erőssíti az aprókat."

„Továbbá azt kérdelem, kit akarnának a' Centralis kormánnyra ki állítani? Talán többeket? úgy de ezek mindenkör azon vólnának, hogy egymást meg buktathassák. — Vagy talán egyetlen egyet? Ugy de ki vólna Kigyelmekek közt egy olyan, a' ki tekintetet és maga eránt való bizodalmat tudott vólna magának elegendőt szerezni. Én, a' kit egy nagy nemzet, maga erántam való bizodalmból, a' leg fényesebb hivatalal tisztelt meg, én, mondom, magamat is elégtelennek érezném a' Kigyelmekek kormányozására. — Hogyha Bernai születésűt választanának magoknak, békételenséget okoznának a' Tigurumbélieknek — ha Protestans vallásút választanának, meg sértének a' Katolika vallásúakat — ha gazdagot, a' régi örökös familiákból valók között kellene választani — ha érdemes de szegény forfú férfit, szükölködné a' szükséges tekintet nélkül. a. t. Az eddig mondottakhoz, én mint Frantzia polgár, ezt is hozzá ragasztom: Mastól nem függőnek kell Helvétziának a' maga dolgaira nézve lenni, de nem olyannak a' Frantzia Országgal való egyesítésére nézve. — Angliának semmi köze nincsen Helvétziához, és semmi gyanus spionokat nem kell ott meg szenvedni. — A' Bernaiak eleitől fogva, 's az ő példájok szerént, az utolsó insurrectiónak fejei is, úgymint *Reding* és mások, külfő, és Frantzia Ország ellen ellenséges szízzel viseltető segedelmet kerestek magoknak.“

Bernából Decemb. 14-ik napján. Az Aarburgi kastélyban fogságban ülő Appenzelli Landamman *Zellweger Jakab* szabadon leendő botsátatásáért egész familiája esedezett Frantzia Generál *Ney* előtt. Ezt mivelte a' *Würschi* familia *Würsch* Unterwaldeni Landammanért is, de minden házon nélkül. Nem tsak jóvá hagyta a' Frantzia Kormányzék ezeknek az ő rablágra lett vitetéseket, hanem egyzersmind azt is meg hagyta

General Neynak, hogy senkit közülök a' Fr. első Conzul hire nélkül szabadtságba ne helyeztessen. — A' Helvétziában lévő Fr. hadi népnek tartására 3000 mázsa lisztet ajándékozott a' Helvétziai Kormányzéknek a' nevezett Conzul.

Török Birodalom.

Konstántzinpolyból Decemb. 2: dik napján.
A' N. Kajrói Basán újabban történt szerentséltenségtől, mind az uralkodó Zultán, mind az itt lévő Anglus követ Lord *Elgin* újabb tudósításokat vettek Egyiptomból, melyek Nov. 2-ik napján küldettek el Alexandriából. Ezek szerént az odavaló pártos Beyokat úgy körül kerítette a' Török armádia, hogy se előre, se hátra nem mozdúlhattak, és noha gyakorta ki tsaptak légyen is az őket körül védő Muzulmanokra: mindazáltal mindenkor vissza verettek, 's szorosabb határok közzé szoritattak. Hanem egyik közülök, úgymint *Omar Bey* mind addig ólalkodott, míg végtére kevés hadi népével, éjjel a' Török armádiának fekvő helyén magának utat nyitott, 's Felső Egyiptomban futott, holott ollytsendessen látatott magát viselni, hogy leg kevesebb gyanúsága sem lehetett a' N. Kajrói Basának az eránt, hogy neki *Omar Bey* valaha kárára lehessen.

De ő a' veszedelem közül ki szabadított kevés hadi népét alattomban meg szaporította, öszve gyűjtötte, és olly titkos lépésekkel ment a' Török armádia felé — hogy sem a' N. Kajrói Basa, sem mások semmi tudósítást nem vettek eránta. Kinek közel lételéről, 's számos néppel lett meg erőssítéséről a' bé zárt pártos Beyok titkon tudósítatván, a' Török armádiára ki tsaptak, és minthogy *Omar Bey* ezt hátul szorongatva, két tűz közzé esven a' Muzulmanok nagyon meg rettentek, fegyvereket el hánytak, 's a' mer-

re lehetett el futottak, de valamint a' tsata helyén, úgy futásokban is igen sokan meg ölettek, 's rablásba estek közülök, és ha az Alexandriában volt Törökök és Anglusok segítségére nem mentek, a' futásban lévő Muzulmanokat óltalmok alá nem vették, 's ilyen módon a' pártos Beyokat ellenségeiken vett győzedelmekben meg nem akadályoztatták volna, bizonyosan egészen el törölték volna az Egyiptomban lévő Török armádiát. — A' N. Kajrói Basa ezen szerentsétlen ütközetben, az alatta lévő hadi népek viragát el veztvén eléggé iparkodik ugyan azon, hogy azt újobban meg szaporithassa; de mivel erre sok idő kívántatik, nem egy hamar áthat ő olly lábra, hogy a' pártos Beyok szembetünöképen nevekedő hatalmának határt szabhasson.

A' Konstantzinápolyi újabbi tudósítások szerint, ott is rendkívül engedelmes volt eddig az idő; melly miatt, nemcsak az e' miatt származni szokott nyavalyák, hanem imitt amott a' pestis is mutogatták magokat, 's féltő, hogy ez a' pusztító mételey nagyobb erőt ne vegyen. Arra való nézve a' Konstantzinápolyban lévő keresztény követek Pérai lakhelyeiket oda hagyván, a' mezőlégre vonták magokat.

A' *Reis - Effendi*, az az, a' Fényes Portának külső dolgokra ügyelő minisztere, gyakran konferenciát tart Lord *Elgin* Anglus követtel. — Az Orosz követnek, a' kinek minden Európai követek felett való kedvellege és tekintete van most a' Fényes Porta előtt, leg nagyobb befolyása van az illetén dolgokban, és gyakorta tölle kér a' *Reis - Effendi* tanácsot. — A' Londoni Kir. udvar azon iparkodik, hogy az Orosz 's Török Birodalmak és Anglia szoros alliatziát köllenek egymás közt, kiváltképen való módon azért, hogy semmi Európai Hatalmasságnak Egyiptom

meg tamadására, avagy azon az Országgon napkeleti Indiára való által menetelre szabadság ne engedődjön. — Egyiptom abban az állapotban van most napkeleti Indiára nézve, a' melyben volt A. Belgium Hollandiára nézve ennekötte, tudniillik Egyiptom az a' hid, melyen Indiának *Calcutta* nevü Országába könnyen által lehetne menni.

Jelentés.

Több távoll lévő helyekről tudósítottunk, a' hová a' Német-Magyar és Magyar Német Lexicon kiadásáról közönségesé tett Tudósításunk későn érkezett, hogy az idő rövidsége miatt, jó szélunkat el nem érhetjük: meghoszszabbítjuk tehát az előrefizetés idejét Januárius végéig. Ehez képest a' Lexicon első részét valamivel későbbben, úgymint, a' jövő Juliusban szállítjuk le Magyar és Erdély Országba, a' második részét Novemberben. — Író papirosra nem vehetjük fel többé az előre fizetést, mivel a' Lexicon két része, a' mint már most látjuk 100 arkusnál is többre fog menni, 's tetemes kárt valánánk; de a' kik eddig a' pénzt le tették kívánságokat tellyesítjük. Egyéb arant is *Tauber* Ur jó igyekezetünkhöz viseltető hajlandóságából, Magyar Országi papiros malmaiban, igen szép nyomtató papirost készített; a' mellyet ha a' Könyvkötők a' Lexicon bé kötésekor enyves vízbe mártogatnak' (planiroznak), szinte ooly tartós lesz' mint az író papirós.

Vége a' IV. ik fertálynak. 's evvel együtt az 1802 ik Esztendőnek.